

Oorzaken van mastitisverwekkers in tankmelk

Melkveehouders die meer maatregelen nemen om overdracht te voorkomen tijdens het melken, blijken minder *S. aureus* in de tankmelk hebben.

Bijna 3.000 melkveebedrijven laten hun tankmelk 10 keer per jaar door de GD onderzoeken op 7 verschillende (groepen) mastitisverwekkers. Zij maken gebruik van het GD Tankmelk-abonnement Uiergezondheid (TMU). Op bijna 900 van deze bedrijven is een enquête gehouden. Wat doen bedrijven die beter 'scoren' goed?

Om te ontdekken welke maatregelen leiden tot gunstige TMU-uitslagen, is in de enquête gevraagd naar de belangrijkste managementmaatregelen op het bedrijf. Per mastitisverwekker is onderzocht welke maatregelen veel voorkomen op bedrijven met gunstige uitslagen. Twee Wageningse studenten, Silke Jansen-Venneboer en Sanne Nieveld, hebben het onderzoek voor de GD uitgevoerd. Alleen de mastitisverwekkers die veel voorkwamen (*Staphylococcus aureus*, omgevingsstreptokokken, coliformen inclusief *Klebsiella*) konden betrouwbaar worden onderzocht.

Staphylococcus aureus

S. aureus in de tankmelk geeft een beeld van het aantal dieren in de koppel dat met *S. aureus* geïnfecteerd is. Indien deze dieren tijdig worden opgespoord en aangepakt, zal *S. aureus* en het celgetal in de tankmelk dalen. De besmette dieren kunnen ook infecties overdragen naar andere dieren, met name tijdens het melken. Uit het onderzoek bleek dat melkveehouders die meer maatregelen nemen om overdracht te voorkomen tijdens het melken (bijvoorbeeld het uitspuiten van de melkstellen van besmette koeien met heet water), minder *S. aureus* in de tankmelk hebben.

Omgevingsstreptokokken

Omgevingsgebonden streptokokken kunnen niet alleen in de tankmelk terechtkomen via geïnfecteerde dieren maar ook direct vanuit de omgeving. Met het opsporen en aanpakken van geïnfecteerde dieren zal het aantal

omgevingsstreptokokken en het celgetal in de tankmelk dalen. Bij een matige stalhygiëne is de kans groter op uierinfecties met omgevingsstreptokokken. Melkveehouders die meer aandacht besteden aan de hygiëne van de ligplaatsen en bedrijven met veel strooisel in de ligboxen bleken minder omgevingsstreptokokken in de tankmelk te hebben. Bedrijven met zaagsel op de ligplaatsen hadden minder last van omgevingsstreptokokken dan bedrijven die stro gebruikten. Afkalfstallen met vervuild stro zijn ook een risicofactor.

Coliformen

Uit onderzoek is gebleken dat coliformen ook bij stal- en melkhygiëne een belangrijke rol spelen. Indien het aantal coliformen in de tankmelk langdurig verhoogd is, kan de oorzaak liggen in onvoldoende reiniging van de installatie of onvoldoende koeling van de melk. Een verhoogd aantal coliformen in de tankmelk kan een voorbode zijn van een verhoogd kiemgetal, maar dat hoeft niet. Als het aantal coliformen zo nu en dan verhoogd is, is het waarschijnlijker dat er sprake is van een incident waarbij vuil vanuit de omgeving in de melk terecht is gekomen. Dit kan via vuile spenen en via vuilopzuigende melkstellen. Het is ook mogelijk, maar minder waarschijnlijk, dat het aantal coliformen in de melk verhoogd wordt door geïnfecteerde koeien. Belangrijke mastitisverwekkers bij de coliformen zijn *Escherichia coli* en *Klebsiella*. Melk van koeien met *E. coli* komt echter zelden in de tank terecht want meestal hebben deze dieren duidelijk zichtbare mastitis. Bij *Klebsiella*-koeien is geregelder sprake van dragers van onzichtbare infecties, waardoor de kans dat deze koeien het aantal coliformen in de tankmelk verhogen, groter is dan bij *E. coli*. De belangrijkste bron van *E. coli* is mest. De belangrijkste bronnen van *Klebsiella* zijn zaagsel, mest en grond. Vooral onder warme en vochtige omstandigheden kunnen coliformen zich zeer snel vermenigvuldigen in de stal.

U kunt zich aanmelden voor GD Tankmelk Uiergezondheid via de GD-webwinkel (www.gd-winkel.nl), door te mailen naar info@gddeventer.com of te bellen met 0900 – 1770. Voor meer informatie zie www.gddeventer.com (Rund voor dierhouders > Producten en diensten > Uiergezondheid).